[illegible]ного ризику", уявлення про який – всього лише втілення не обгрунтованого ні на яких наукових [illegible] "принципу обережності", який використовується противниками генетично модифікованих організмів [illegible]грощі, мета яких – перешкодити розвитку цього напрямку науки та технології. По даним [illegible]ської ради з науки та охорони здоров'я, доки що немає достовірної наукової інформації, яка [illegible] про небезпеку, яка притаманна генетично модифікованим організмам. Рекомбінантні ДНК [illegible] 25 років з успіхом використовуються у фармацевтичній промисловості, де досі не було [illegible] жодного випадку шкоди, викликаної генетично модифікованими процесами. Також немає [illegible] випадку будь-яких порушень, викликаних вживанням генетично модифікованих продуктів. Це не [illegible], що будь-який ризик, пов'язаний з такими продуктами відсутній в принципі. Але людству потрібно [illegible]ково відрізняти методи отримання генетично модифікованих організмів, яким не притаманна [illegible] додаткова небезпека, від продуктів, отриманих цими методами, в яких, як і в продуктах, [illegible] будь-яким іншим методом, в принципі, не виключено наявність токсинів або алергенів. Так, [illegible], при отриманні нових сортів рослин за допомогою методів звичайної селекції з диких видів, [illegible] нових рослин містить половину геному дикого виду, з усіма можливими отруйними речовинами, [illegible] позбавились у процесі попередньої селекції і вплив на людину яких не досліджують. В той час, як при [illegible]ні трансгенних організмів, в геном нового виду вводиться лише декілька нових генів, експресію [illegible] можна простежити та дослідити вплив нових білків на організм людини.

Ми вважаємо, що кожна людина повинна для себе вирішити питання використовувати їй [illegible]ння біотехнології чи ні, але для цього біотехнологія потрібна ширше вивчатись як окрема наука, [illegible] у всьому комплексі природничих наук.

Список літератури:

1. Захаренко В. А. Биотехнология и генная инженерия в защите растений // Защита и карантин растений. - [illegible] - № 5. - С. 15-18.
2. В. Лебедев Миф о трансгенной угрозе // Наука и жизнь. - 2003, № 11. - С.66-72; № 12.- С.74-79.

Полішко О. Д.

Канівський природний заповідник

НАВЧАЛЬНИЙ ЦЕНТР ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ ПРИРОДНО ЗАПОВІДНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

Ключові слова: екологічна просвіта, навчальний центр, підвищення кваліфікації спеціалістів в галузі екопросвіти та охорони об'єктів заповідного фонду України

Природоохоронна діяльність та еколого-просвітня робота — пріоритетні завдання будь-якої природно заповідної установи України. Завдання охорони природи, пропаганди її збереження, та бережливого ставлення до неї є метою діяльності цих установ. Беззаперечним є також той факт, що набуття досвіду роботи в цих напрямках, сприяє покращенню стану охорони природних об'єктів, удосконалює еколого-просвітню роботу з місцевим населенням та туристичними групами, що відвідують ці об'єкти природно заповідного фонду України.

Незважаючи на, загалом, спільні завдання цих установ, не варто забувати і про специфічні особливості режиму природно-заповідних об'єктів в залежності від їх статусу — визначеного згідно до діючого законодавства України (національні природні парки, біосферні заповідники, природні заповідники — всі мають різну структуру, різняться завданнями, та ступенем охорони).

Зважаючи на ці об'єктивні факти — підходи до реалізації спільних завдань та мети, охорони і еколого-просвітньої роботи в установах різного статусу, беззаперечно дещо відрізняються.

Щоб оптимізувати підходи до вирішення нагальних проблем та потреб природоохоронної і еколого-просвітньої діяльності в об'єктах природно заповідного фонду України варто готувати спеціалістів цього напрямку роботи, постійно підвищувати їх кваліфікацію шляхом набуття нового досвіду роботи в цих напрямках діяльності та обміну досвідом між установами різного рангу.

З такою метою зусиллями московського еколого-просвітнього центру „Заповедники", Київського еколого-культурного центу та Канівського природного заповідника було започатковано діяльність навчального центру для працівників природно заповідних територій України. Мета діяльності центру: збереження біорізноманіття в Північній Євразії шляхом підвищення ефективності управління об'єктами природно заповідного фонду України. Зважаючи на мету, визначено ряд завдань: узагальнення та використання світового досвіду в галузі заповідної справи; створення моделі укріплення фінансової стійкості об'єктів природно заповідного фонду (ПЗФ) України; підготовка пакетів навчальних програм з усіх напрямків діяльності ПЗФ; формування команди тренерів, які здатні проводити регулярні семінари для працівників ПЗФ України; проведення тематичних тренінг-семінарів для працівників відділів екопросвіти та служби охорони національних природних парків та заповідників України; підготовка громадських